

Punktur frá vinnustofu

Borðstjóri: Auður Ingólfssdóttir, HA

Ritari: Rut Kristinsdóttir, Landsneti

Þátttakendur: Auður Ingólfssdóttir, Guðmundur SÍS, María HR, Vigdís Ungir umhverfissinnar, Jóhann Þór Félagi gagnavera, Ragnar Norðurorka

1. SVIÐSMYNDIR UM ORKUVINNSLU

Fyrstu fundarmenn ræddu aðallega út frá orkunotkun. Töldu vanta umræðu og samtal um framtíð stórnotenda – orkuþörf. Fyrirhuguð væru orkuskipti, en hvert ætlar pólítíkin? Hvenær ætlum við að ná markmiðum Parísarsamningisins. Kolefnishlutlaust Ísland? Vantar hvata. Þarf að horfa á fleira en gert er í orkuspá.

Vantar upplýsingar frá núverandi notendum í kerfinu. Þegar Orkuspá er gerð þá er ekkert talað við stórnotendur. Aukin framleiðsla t.d. Norðuráls undanfarin ár. Skiptir máli. Vantar að fá áætlanir frá þessum notendum. Núverandi stórnotendur, nýir notendur, almenna notkun (smærri fyrirtæki og almenningur – orkuskipti).

Þá var rætt um vindorku en á það bent að hún hafi líka áhrif á umhverfið. Hefur líka áhrif á umhverfið, t.d. vindblöndun hefur áhrif á hitastig. Þetta þurfi að skoða betur í samhengi við umræðu um orkunýtingu vinds.

Þarf svo að skoða í samhengi um hvert framleiðendur stefni og hvernig vinni inn á kerfið. Framleiðendur hvert skal stefna? Smávirgjanir hvert leita? Þarf að regla saman ef vindorkan kemur inn við aðra meiri framleiðslu. Horfa heildstætt. Vindmyllur passa betur með vatnsafli. Jarðvarminn erfiðari. Ef einingar þar teknar úr rekstri tekur langan tíma að koma þeim aftur inn og því erfiðara en t.d. vatnsafl. Eins er meiri óvissa í rekstri framtíðarvinnslu jarðvarma. Þarf að leggja meiri áherslu á líkanagerð í jarðvarmanum, svo spár þar verði áreiðanlegri. Nýta svæðin betur og sjálfbærar. Möguleikar í djúpborun.

Spurt var um hver ætti gagnaver og bent á að í Noregi er fókuserað á stærri kaupendur. Eigum við velja frekar viðskiptavinina? Er það kannski ólöglegt? En myndi samfélagið vilja setja reglur um það?

Í tengslum við umræðu um litla aðkomu stórkaupenda raforku að raforkuspá var spurt hvort eitthvað samtal ætti sér stað á milli framleiðenda orku og stórnotenda? Fulltrúi stóriðju svarar segir að Landset hafi aldrei haft samband. Verkfræðistofnan Efla gerði orkuspáanna. Fá bara samninga, en ekki neinar upplýsingar um hvort ætlunin er að minnka eða auka notkunina.

Sveitarstjórnarfulltrúi bendir á að það þurfi að horfa til smávirgjananna og kortleggja, hefur verið gert á Norðurlandi.

Því er velt upp hvað við erum tilbúin til að virkja mikið? Pólítísk ákvörðun. Þó stórnotendur hafa þörf fyrir að frá meiri orku, er þá sjálfgefið að virkja til að anna þeirri þörf? Hvert viljum við stefna?

Bent á að framtíðin geti verið í vindorku og framleiðslukostnaður í vindorku sé að verða minni en önnur vinnsla. Mikilvægt að skoða framleiðslukostnað við orkuframleiðsluna og þá komi vindorkan vel út.

Snjalllausnir hljóta að skipta máli í framtíðina. Hægt að kaupa misdýrt rafmagn. Þurfum að þá að vita hvað rafmagnið kostar á hverjum tíma. Orkuskipti bæði bíla og hafna.

Hópurinn er ekki með eina neina eina niðurstöðu um hvað skuli leggja mesta áherslu á varðandi orkuframleiðslu við spár kerfisáætlunar. Helstu atriði eftirfarandi:

- Bæta þarf forsendur orkuspár í samtali við stórnotendur og þeirra áætlanir.
- Með bættri líkanagerð jarðvarmavinnslu megi fá áreiðanlegri spár um afkastagetu og þá stefnumörkun um sjálfbæra vinnslu.
- Vindorka og smávirðjanir komnar meira inn á borð sveitarfélaga og sum farin að gera áætlanir/stefnumörkun í skipulagi tengdar því.

2. SVÆÐISSKIPTU KERFIN

Mikilvægt að horfa til byggðaáætlunar.

Bent á að það eru ýmis uppbyggingaráhrif á dreifðari svæðum t.d. stórskipahafnir á NA-landi. Þarf að huga að því þannig það endi ekki allir á sama stað á SV-landi. Sífelld meiri fólksfjölgun á SV-horninu. En kerfin ráða víða ekki við stöðuna t.d. á Suðurnesjum.

Ætlum við að byggja allt upp á sama stað?

En ekki endilega stórar og nýjar framkvæmdir sem þurfa orku. T.d er mikilvæg fiskvinnsla á Dalvík, sem þarf öruggara rafmagn.

Helst í hendur ef við ætlum að fá fólk í dreifðari byggðir, að bíða ekki endilega eftir að orkan komi á undan – hún getur verið forsenda þess að fólk komi. Viðskiptavinir horfa á hvar tengingar raforku eru góðar.

En ef við byggjum upp kerfið á einum stað og bíðum að uppbyggingin komi þá í kjölfarið þá má velta fyrir sér hvað annað blæðir á móti, því ekki hægt að byggja allt upp í einu.

Hvað skapast mörg störf/orku? Er það ekki mikilvægt? Er það þá ekki pólítík að ákveða kjarna vítt og breitt um landið? Hvað störf viljum við að skapist? Ekki öll eggjin í sömu körfu, ef ferðapjónustan dalar. Störf vegna gagnavera skapa mörg störf.

Þarf ungt fólk að flytja út á land, því það er svo dýrt að búa á SV-horninu, en þá er mikilvægt að hafa skapað fjölbreytt störf fyrir háskólamenntaða úti á landi.

Sveitarfélögin þurfa að gæta að því að umræðan um atvinnumál í sveitarfélögunum sé samt jákvæð.

Ákvarðanir þarf að taka með að horfa á heildina. Læra af reynslunni. Augljóslega þarf þarf að koma orkunni á milli svæða.

Vindorka. T.d Búðardal 200 MW? Umhverfislega ætti það ekki að vera vandamál. Gæti tryggt öryggi á Vestfjörðum og Vesturlandi. Hagkvæmt orkuverð. Sjálfbær vinnsla. Hagkvæmnin mikil og það á að horfa á það við kostnað við uppbyggingu kerfisins. Á ekki frekar að styrkja kerfið áður en orkan kemur?

Spurt á móti, hvers vegna á að virkja þegar LN getur ekki flutt rafmagnið? Ætti þetta ekki að snúa hinsegin? En eru þetta ekki pólitískar ákvarðanir? En ekki sérfræðinga LN.

Orkustefnan lofar góðu. Vonandi verður hún notuð til að skila okkur áfram.

Mikilvægt að Landsnet eigi gott samráð við vinnslu sinna áætlana.

Fundargestur bendir á að samstarfið við LN haf breyst mikið og nú komin verkefnaráð. Allt annað. Vel gert fyrir Hólasandslínu 3. Vonandi gert við Blöndulínu 3.

Spurt hversu langur tími líður á milli svæða að það verði ráðist í framkvæmdir. Svarað það geta verið 5 ár.

Framkvæmdahraðinn ráðist af fjárfestingarsvigrúmi. Hægt að fjárfesta fyrir 5-6 milljörðum ef ekki eiga að vera breytingar á gjaldskrá.

Helstu atriði eftirfarandi:

- Mikilvægt að horfa á byggðaáætlun.
- Eins eru vonir bundnar við orkustefnuna. Ljóst að mikilvægar ákvarðanir varðandi stefnumörkun í uppbyggingu svæðisbundnu kerfanna þarf að líta til hennar.